

Обяснителна записка

към Годишен финансов отчет на Община

Шумен към 31.12.2025 г.

Счетоводният отчет на Община Шумен към 31.12.2025 г. е изготвен на база обобщени оборотни ведомости на второстепенните разпоредители с бюджетни средства и оборотната ведомост на общинска администрация Шумен.

През 2025 Община Шумен спазва Счетоводната политика за 2020 година, актуализирана през 2024 г., включваща съвкупност от принципи, изходни положения, концепции и правила за отчитане на нейната дейност.

При съставянето на финансовия отчет са прилагани указанията на Министерство на финансите, дадени с ДДС № 20/2004 г., ДДС №14/2013 г., разработената счетоводна политика и допълнителните указания на Министерство на финансите.

Амортизационната политика на общината е разработена на основание Указание на Министерство на финансите, дирекция „Държавно съкровище“ – ДДС № 05/30.09.2016 г., както и в съответствие с изискванията на т.7.1 от Националния счетоводен стандарт 4 Отчитане на амортизациите.

В Община Шумен е възприет линейния метод за амортизиране на нефинансовите дълготрайни активи.

При счетоводното завеждане на новоактувани нефинансови дълготрайни активи се приема, че фигуриращата в акта за общинска собственост данъчна оценка се явява надежден индикатор за справедлива стойност на съответния имот /земя или сграда/.

Спазени са утвърдените със счетоводната политика принципи на:

Текущо начисляване на приходите и разходите, предпазливост, съпоставимост на приходите и разходите, предимство на съдържанието пред формата.

Счетоводното отразяване на движението на паричните средства се извършва съгласно утвърдения индивидуален сметкоплан, разработен в съответствие със Закона за счетоводството, ДДС № 20/2004 г. и ДДС №14/2013 г. на МФ.

Всички получавани средства по бюджета, сметките за средства от Европейския съюз и други сметки и дейности са отразявани по счетоводни сметки, съгласно вида им.

При изготвянето на сборната оборотна ведомост са осчетоводени всички разходи и приходи, отнасящи се за 2024 г., включително разходите за амортизации, корективи по задължения и вземания към местни лица, корективи за неусвоени помощи и дарения. Начислени са разходите за провизии за персонала, както и приписаните приходи и разходи за предоставено безвъзмездно право на ползване и наеми, в съответствие с изискванията на ДДС № 20/2004 г., ДДС №14/2013 г., ДДС 05/2016, както и издадените през следващите години от Министерство на финансите – дирекция „Държавно съкровище“ писма и указания по отделни въпроси, свързани с отчетността на бюджетните организации.

Вземанията и задълженията са осчетоводени на принципа на текущото начисляване и са отразени по сметки от групи 40, 41 и 48.

Просрочията са осчетоводени по задбалансови сметки 991 и 992.

Дяловото участие в търговски дружества е отразено по сметки от група 51.

Върху реализираните приходи съгласно чл. 4, ал.1 от Закона за корпоративно подоходно облагане през 2025 г. е начислен 2 % данък, отчетен по сметка 4512.

Второстепенните разпоредители с бюджетни кредити с отделен Булстат се отчитат самостоятелно по ЗДДС и ЗКПО.

В общината се обобщават отчети на 64 второстепенни разпоредители с бюджетни кредити, в т.ч.

Направление „Образование“

Направление „Култура“

Направление „Здравеопазване и социални дейности“

Направление „Капиталови разходи и инвестиции“

ОП „Стопанска и охранителна дейност“

ОП „Общински жилища и имоти“

ОП „Строителство и благоустройство“

ОП „Паркове и обредна дейност“

ОП "Туризъм, публични прояви и атракции“

ОП „Общински медиен център“

ОП „Чистота“

ЦПЛР – Обединен детски комплекс

17 бр. начални, основни, средни и професионални училища

2 бр. средношколски общежития

Регионална библиотека

Регионален исторически музей

Художествена галерия

27 бр. детски градини

През 2025 г. няма промяна във второстепенните разпоредители с бюджетни кредити.

Счетоводният баланс е основна съставна част на финансовия отчет.

В него се съдържа информация за оценка на имуществото и

финансовото състояние на общината. Отчетността на Община Шумен се организира в три стопански области:

- бюджети;
- сметки за средства от Европейския съюз;
- други сметки и дейности.

Провизии

Към 31 декември са начислени провизии за вземания на общината по групи, както следва: наеми, съдебни вземания и други подобни.

Провизираните вземания са класифицирани в две групи: трудно събираеми – след изтичане на 180 дни от крайния срок на погасяване, провизирани с 50 % от номиналната стойност и несъбираеми – при погиване на длъжника, обявяването му в несъстоятелност и ликвидацията му, изтичане на погасителната давност, провизирани на 100 % от номиналната стойност на вземането.

Към 31.12.2025 г. са начислени провизии за бъдещи плащания към персонала в размер на 7 801 104 лв.

Провизиите за непублични вземания към местни лица към 31.12.2025 г. са както следва:

Провизии за вземания от клиенти – 219 904 лв.

Провизии за просрочени вземания от наеми и концесии – 3 267 лв.

Провизии за други вземания – наказателни постановления и други – 170 134 лв.

I. Група „Бюджети”

1. Сметки от раздел 1 „Сметки за капитали и заеми”

Салдото по сметка 1001 – „Разполагаем капитал” не се променя през 2025 г. Няма промени и по сметка 1101 „Акумулиран прираст / намаление от бюджетни дейности”.

Дългосрочният кредит за съфинансиране на ОП „Региони в растеж – проект „Ремонт на летен театър“ финансиран от Регионален фонд „Градско развитие“ с първоначален размер 269 512 лв. е с остатък към 31.12.2025 г. – 194 266,13 лв.

Дългосрочният кредит за съфинансиране на ОП „Региони в растеж – проект „Ремонт на летен театър“ финансиран от Банка ДСК АД с първоначален размер 187 288 лв. е с остатък към 31.12.2025 г. – 134 998,53 лв.

Дългосрочният кредит за финансиране на инвестиционен проект „Рехабилитация на улична мрежа и междублокови пространства и на улици/части от улици в села на територията на община Шумен“ отпуснат от Търговска банка Д АД с първоначален размер 20 000 000 лв. е усвоен изцяло към 31.12.2025 г. През 2025 г. е погасена главница в размер на 1 730 895,24 лв.

Полученото финансиране по чл.113 от ЗДБРБ за 2025 г. чрез Българска банка за развитие АД в размер на 5 269 936,05 лв. е отчетено по сметка 1621 „Краткосрочни заеми от банки в страната“ съгласно указанията на ФО – 1/23.01.2026 г. на Министерство на финансите.

През отчетната година не са допуснати просрочия по главници и лихви на ползваните заеми.

2. Сметки от раздел 2 „Сметки за ДМА и ДНА”

Всеки придобит дълготраен актив се оценява по справедлива стойност, ако е получен безвъзмездно, по цена на придобиване – ако е закупен и по себестойност, ако е придобит по стопански начин.

Възприет е принцип на преглед за преценка веднъж на три години и ако се установят очевидно занижени или завишени стойности се извършва преценка. Този принцип се отнася както за материалните, така и за нематериалните дълготрайни активи.

По сметка 2071 „Незавършено строителство” са отчетени на салдо както обекти, изграждането на които продължава през 2026 г., така и проекти, чието реализиране не е започнало.

Със Счетоводната политика за 2020 г. остава непроменен стойностния праг на същественост за признаване на ДМА в размер над 1000 лв. (хиляда лева). Стойностния праг се прилага от всички разпоредители, консолидирани от Община Шумен.

За класифицирането на нематериалните дълготрайни активи се прилага праг на същественост 1000 лв. Лицензионните права за ползване на програмните продукти се признават балансово, независимо от стойността, за която са придобити. Текущо изплатените разходи за поддръжка на нематериалните дълготрайни активи се отчитат като текущи разходи.

За незавършеното строителство, което е започнало преди по-малко от една година, не е извършван тест за обезценка съгласно т.36.1.5 от ДДС20/2004 г.

През 2025 година са придобити нефинансови дълготрайни активи за 38 295 754 лв., а са отписани такива за 2 295 319 лв.

Увеличена е балансовата стойност на вече придобити активи с 682 456 лв.

Стойността на ползваните в дейността на общината чужди дълготрайни материални активи са в размер на 7 413 451 лв.

Сумата на наличните поети ангажimenti за придобиване на дълготрайни нефинансови активи е 51 031 997 лв.

Размера на авансовите плащания за придобиване на дълготрайни активи е в размер на 6 137 491 лв.

Отчетната стойност на временно извадените от употреба дълготрайни активи е в размер на 16 235 517 лв.

Отчетната стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи е 15 855 110 лв.

Балансовата стойност на нематериалните дълготрайни активи към 01.01.2025 г. е в размер на 74 804 лв

Балансовата стойност на нематериалните дълготрайни активи към 31.12.2025 г. е в размер на 133 247 лв.

През 2025 г. са придобити нематериални дълготрайни активи за 25 706 лв. а са отписа такива за 70 866 лв.

През 2025 г. не е увеличена балансовата стойност на вече придобити нематериални активи, няма налични авансови плащания и няма нереализирани ангажименти за придобиване им.

Отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи към 31.12.2025 г. е 992 249 лв.

Основния ремонт на път SHU 2005- Кочово - Лозево е отчетен в увеличение на сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в размер на договорените дейности за проектиране, строително-монтажни работи, строителен и авторски надзор на обща стойност 4 399 055,66 лв., тъй като обектът е завършен, има издадено разрешение за ползване от ДНСК през 2025 г., но не са актувани и фактурирани СМР и надзори.

Основния ремонт на път SHU 2186- Царев брод - Коньовец е отчетен в увеличение на сметка 2202 „Инфраструктурни обекти“ в размер на договорените дейности за проектиране, строително-монтажни работи, строителен и авторски надзор на обща стойност 4 831 367,45 лв., тъй като обектът е завършен, има издадено

разрешение за ползване от ДНСК през 2025 г., но не са актувани и фактурирани СМР и надзори.

Извършен е преглед за обезценка на дълготрайните активи и инвестиции – сметки от подгрупа 207. Прегледът за обезценка обхваща инвестициите, извършени преди повече от една година.

Към 31.12.2025 г. не е извършван преглед за обезценка на активи, поради извършен такъв през 2023 г.

В група 20 „Дълготрайни материални активи“ са заведени активи под прага на същественост. Тези активи са дълготрайни по своя характер и приети по Закона за водите от „Водоснабдяване и канализация Шумен“ ООД по балансова стойност.

3. Сметки от раздел 3 „Сметки за материални запаси и конфискувани активи”

Методът на изписване на материални запаси и ценности е определен в счетоводната политика на Община Шумен - прилага се метода Fi-fo (първа входяща – първа изходяща). При изписване (отписване или брак) на материали, осчетоводени в сметка 3020 „Материали”, изписването да става от “най – старата” наличност. Само изписването на хранителни продукти се осъществява по метода “средно претеглена цена”.

4. Сметки от раздел 4 „Сметки за разчети -вземания и задължения”

По сметка 4261 „Подотчетни лица” формираното салдо е 2500 лева при СОУ „Сава Доброплодни”.

По сметка 4512 – „Разчети за корпоративни данъци” като салдо е формиран размера на данъка върху приходите от стопанска

дейност на Община Шумен и нейните второстепенни разпоредители с бюджет по ЗКПО за 2025 г., дължим през месец юни 2026 г. в размер на 155 247.21 лв.

По сметка 4544 са начислени данък недвижими имоти и такса битови отпадъци за имотите, собственост на Община Шумен за периода 2010-2025 година в размер на 66 065,10 лв.

С Решения на Общински съвет от бюджетната сметка на Община Шумен са предоставени вътрешни заеми към сметки за средства от Европейския съюз по оперативни програми, като дължимите към 31.12.2025 г. са отразени в дебита на сметка 4624 – „Временни безлихвени заеми за СЕС” – 2 431 579 лв. Същите са отразени огледално по сметка 4614 – Временни безлихвени заеми от общински бюджети в оборотна ведомост на СЕС по оперативни програми.

5. Сметки от раздел 5 „Сметки за финансови активи”

Касовата наличност към 31.12.2025 год. по сметка 5011, съответно § 95-11 „Касова наличност в лева” е 5 706.27 лв. и е формирана от постъпления в общински предприятия и Регионален исторически музей след срока за зануляване на разплащателните сметки.

Постъпленията са реализирани в периода 27 - 31 декември 2025 г. Описаните разпоредители осъществяват дейност непрекъснато, включително в почивни дни и официални празници предвид характера на дейността си. Касовият поток е реално отразен по паричните отчети от фискални устройства на предприятията.

Отразяване на промените в дела на инвестициите на Община Шумен се извършва на основата на ГФО на свързаните лица, в които общината има пряко участие, като счетоводните записвания се взимат от общината като първостепенен разпоредител. Община Шумен е отразила промените в капитала (където са формирани такива) за своите дружества. Капиталът на търговските дружества с над 50 % общинско участие се отразява по сметки 5111 – „Мажоритарни дялове и акции” (при 100 %), 5113 – „Дялове и акции на асоциирани предприятия” (от 20% до 50%) , 5114 – „Други дялове и акции” (под 20 %).

Към 31.12.2025 г. Община Шумен има дялово участие в следните търговски дружества:

	ДРУЖЕСТВО	ОБЩИНСКО УЧАСТИЕ %	счетов. сметка
1	"ДКЦ -I -ШУМЕН" ЕООД	100	5111
2	"ДЦ "ДЕНТ" - Шумен ЕООД	100	5111
3	"МЕДИКО-ТЕХНИЧЕСКА ЛАБОРАТОРИЯ" ЕООД	100	5111
4	"Коплексен онкологичен център" ЕООД	100	5111
5	"МБАЛ" АД	13,93	5114
6	"В И К " ООД	23	5113
7	"ОБЩИНСКА БАНКА" АД	0,023	5114
8	"ИНДУСТРИАЛЕН ПАРК ШУМЕН " АД	40	5113

6. Сметки от раздел 6 „Сметки за разходи”

Разходите на Община Шумен се отразяват по дебита на сметки от раздел 6 „Разходи” на СБП на начислена основа. На аналитично ниво се отчитат и разходите за стопанската дейност.

По сметка 6029 се отчитат външните услуги, извършвани на Община Шумен. Високият дебитен оборот е основно от дейност

чистота, която се отчита в сметката. Разходите в дейността са планирани и определени в план-сметка за 2025 г.

По сметка 6075 и 6076 са отчитани Разходите за придобиване на инфраструктурни обекти и основния ремонт на инфраструктурни обекти, чрез външни доставки. Направените разходи по тези сметки са включени в Разчета (плана) за капиталови разходи за 2025 г.

Отчетените 3 810.57 лв. в Бюджет по сметка 6079 „Разходи за придобиване на активи с художествена и историческа стойност и книги за библиотеките“ не са капитализирани в област „Други сметки и дейности“, тъй като са разходи за периодичен печат направени от Регионална библиотека. Същите не са отразени в сметка 2204 „Книги в библиотеките“ в отчетна група ДСД съгласно ДДС 08/2014 г. и писмо на Министерство на културата № 91-00-10/04.04.2017 г.

По сметки от гр. 620 „Разходи за финансови услуги и комисионни“ се отчитат разходите за банково обслужване и такси за осъществени транзакции на ПОС терминали, разходи за застраховки.

С решение на Общински съвет е създаден фонд за лечение. Ежегодно с бюджета на Община Шумен се планират средствата за този фонд за годината. Разходите се отчитат по сметка 6421 – „Текущи помощи за домакинства“. По сметката се отчитат помощите за лечение, за компенсации на пътувания и пътни карти, отпускани по решение на Общинския съвет.

По сметка 6464 „Капиталови трансфери за нефинансови предприятия от сектор „Държавни предприятия“ са отчетени 220 000 лв., разпределени както следва:

- 421 461.00 лв., за нуждите на „МБАЛ-Шумен“ ЕАД

- 331 773 лв. средства за медицинска апаратура за нуждите на КОЦ Шумен ЕООД

Определеното финансиране на народни читалища и спортни клубове се отчитат по сметка 6451 – „Субсидии и други тещущи трансфери за нестопански организации”.

7. Сметки от раздел 7 „Сметки за приходи и нетни трансфери между бюджетни предприятия”

Община Шумен събира приходи с данъчен и неданъчен характер и такива от стопанска дейност. Приходите от данъци и такси се отчитат на касова основа.

По-важните категории приходи за 2025 година са:

Данъчни приходи – 17 545 544 лв.

Приходи и доходи от собственост – 4 792 140 лв.

Общински такси – 12 541 081 лв., в това число такса битови отпадъци – 9 816 722 лв.

Приходите от стопанска дейност се отчитат на аналитично ниво. Дебитни салда по сметки в частта на раздел 7 – „Приходи” са данък върху приходите от стопанска дейност, отчитани в сметка 7190 и данъка върху добавената стойност, отчитан по сметките от приходи, за които се отнасят.

8. Сметки от раздел 9 „Сметки за задбалансови активи”

В задбалансови сметки се отчитат чужди активи и материални запаси, поети задължения по договори, просрочени вземания и задължения и други.

По сметка 9200 „Поети ангажименти за разходи” салдото на 31.12.2025 г. е 76 642 214 лв. Намалението спрямо 2024 г. основно се дължи на изпълнението на договори по ЗОП, сключени през 2024 г. но обхващащи доставки през 2025 и следващи години, както и изпълнението на сключени договори, свързани с финансирането по чл.113 от ЗДБРБ за 2025 г.

Съотношението на годишните плащания по дълга към средногодишния размер на изравнителната субсидия и собствените приходи е в размер на 4,3 %

Наличните към края на 2025 г. задължения за разходи по бюджета на общината са в размер на 77 284 655 лв. и не надвишават с 15 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години, който е в размер на 159 025 471 лв.

Наличните към края на 2025 г. поети ангажименти за разходи са в размер на 76 642 214 лв. и не надвишават с 50 процента от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години, който е в размер на 159 025 471 лв.

Представените банкови гаранции и застрахователни полици в полза на Община Шумен са отчетени по сметка 9214 „Получени гаранции и поръчителства” в размер на 10 981 461,11 лв.

Обезпеченията – предоставени дълготрайни материални активи по реда на ипотеките, във връзка с договора за заместване в дълг на „Общински пазари – Шумен“ ЕООД са в размер на 558 389,46 лв. и са осчетоводени по сметка 9231 „Предоставени дълготрайни активи и материални запаси в залог и ипотека”. Към 31.12.2025 г. ипотеката не е заличена.

Обезпеченията, предоставени по реда на особените залози на Банка ДСК АД и Търговска банка Д АД са в размер на 20 456 800 лв. и са осчетоводени по сметка 9233 „Обезпечени задължения по реда на особените залози”.

Просрочените вземания и задължения са отчетени съответствие в гр. 991 „Статистика за просрочени вземания” и гр. 992 „Статистика за просрочени задължения”. Към 31.12.2025 г. Община Шумен няма просрочени задължения към доставчици.

II. Група „Сметки за средства от Европейския съюз”

Общината през 2025 г. работи по оперативни програми:

- Развитие на човешките ресурси;
- Региони в растеж;
- Техническа помощ;
- Наука, образование за интелигентен растеж.
- План за възстановяване и устойчивост
- ОП Храни

от други европейски средства и по други международни програми.

Постъпленията по проекти от трансфери за 2025 г. възлизат на 18 558 684 лв. по § 63-01 и 371 569,03 лв. по § 95-01.

Преходен остатък към 01.01.2025 г.	2 060 787,94 лв.
Постъпления общо през 2025 г.	19 524 239,07 лв.
Разходи през 2025 г.	15 210 374,00 лв.
Преходен остатък към 31.12.2025 г.	6 374 653,01 лв.

Община Шумен към 31.12.2025 г. е получила средства по оперативни програми от следните ведомства:

- МТСП – 821 429 лв.
- Министерство на образованието и науката – 1 908 764 лв.
- Национален фонд – 15 828 491 лв.

III. Група „Други сметки и дейности“

В група „Други сметки и дейности“ се отчитат набирателни сметки на Община Шумен. Разкрити са три набирателни сметки:

- сметки за депозити и гаранции – в тях се събират чужди средства под формата на гаранции и депозити с наличност към 31.12.2025 г. – 1 424 695,39 лв ;

Приложимост на принципа на действащо предприятие съгласно Закона за счетоводството – Община Шумен е действащо предприятие и ще остане такова и за в бъдеще. В качеството си на бюджетна организация съгласно ЗПФ, Община Шумен няма намерение, нито необходимост да ликвидира или значително да намали обема на своята дейност. Не са идентифицирани събития и условия, които могат да породят съмнения относно способността на Община Шумен да функционира като действащо предприятие.

Съгласно изискванията на чл.130 а, ал.1 от ЗПФ община Шумен не отговаря на условията за община във финансови затруднения:

- Съотношението на годишните плащания по дълга към средногодишния размер на изравнителната субсидия и собствените приходи е в размер на 4,3 %
- Наличните към края на 2025 г. задължения за 77 284 655 лв. и не надвишават с 15 на сто от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години, който е в размер на 159 025 471 лв.
- Наличните към края на 2025 г. поети ангажменти за разходи са в размер на 76 642 214 лв. и не надвишават с 50 процента от средногодишния размер на отчетените разходи за последните четири години, който е в размер на 159 025 471 лв.

- Към края на 2025 г. община Шумен няма просрочени задължения.
- Бюджетното салдо по бюджета на общината е отрицателно две от последните три години.
- Осредненото равнище на събираемост за данъка върху недвижимите имоти и данък МПС за 2024 г. е 87,65 % при 80,25 % средното равнище на събираемост.

Сравнителна информация от ГФО за предходния отчетен период:

Постъпленията от данъци за 2025 г. са в общ размер на 17 545 544 лв., което е с 1 328 464 лв. в повече от събраните данъци през 2024 г. 16 217 080 лв. Постъпленията от административни глоби, санкции и наказателни лихви са в размер на 384 368 лв. и са намаляли с 639 501 лв. спрямо предходната година.

Приходите и доходите от собственост са в размер на 6 310 713 лв. и са намалели спрямо 2024 г. с 416 382 лв.

Приходите от реализация на нефинансови активи са 1 538 021 лв., което е с 2 766 224 лв. повече от реализираните през 2024 г.

През 2025 г. разходите за издръжка са 35 798 305 лв. или с 2 024 614 лв. в повече спрямо отчетените през 2024 г. Разходите за възнаграждения на персонала през 2025 г. са нарастнали със 15 205 178 лв. или са 105 552 884 лв. Съответно разходите за осигурителни вноски също са нарастнали значително с 2 661 751 лв. или са били в размер на 20 608 225 лв. през 2025 г.

Разходите за основен ремонт и придобиване на нефинансови дълготрайни активи, в това число и капиталови трансфери са 30 021 918 при 14 984 202 лв. за 2024 г., което е с 15 037 716 лв. повече в сравнение с 2024 г.

Изложените данни във финансовия отчет на Община Шумен дават вярна и пълна информация за имущественото и финансово състояние на общината. Отчетът е изготвен при спазване на основните принципи и действащото законодателство в областта.

ЗА КМЕТ НА ОБЩИНА ШУМЕН

ДАНИЕЛА

САВЧЕВА

Заместник-кмет „Образование и култура“

На основание Заповед № РД-25-333 от 23.02.2026 г.

На Проф. Христо Христов – Кмет на Община Шумен

Съгласувал:

ДЕСИСЛАВА ПЕТРОВА

Директор дирекция БФРЗ

Изготвил: Росица Матеева

Началник отдел ЕБС